

הרצל שנה את האקלים של ארץ ישראל. האם הוא צדק?

בנימין זאב הרצל, עיתונאי וינאי ממוצא הונגרי, לא אהב את הארץ שהוא קרא לה פלשתינה.

באחד ממיכתביו, אחרי שביקר בפעם הראשונה בארץ, חיווה את דעתו שזו אינה מתאימה לחיי יהודים. לנגד עיניו עמדו, כמובן, היהודים שהכיר - יהודי אירופה.

את ביקורו בארץ קיצר באופן פיתאומי. לדבריו, עשה זאת מפני שהגיעו אליו שמועות כאילו עומדים התורכים לרצחו נפש. סיבה סבירה יותר: מוג'האוויר העיק עליו.

הרצל עצמו חלם על מדינת היהודים שתקום בארגנטינה הקרירה. רק בקושי שוכנע, כמעט בעל כורחו, להעדיף את ארץ ישראל. כסיפורו שעישה היסטוריה, מדינת היהודים, עדיין לא הכריע סופית. הפרק הנדון נושא את הכותרת, "פלשתינה או ארגנטינה?" כל זה היה מובן יותר השבוע, העם היהודי בארץ ישראל סבל. גלי ההחום, שהיכה בציבור בריוק כאשר התחיל להתאושש אחרי גלי ההחום הראשון, הפיל את רוחו, אם לא את גופו.

מייצגות ג'נטלמנים. מאז ומעולם ליגלו ישראלים על הבריטים, המדברים על מוג'האוויר בפוגשם איש ברעהו. זה נחשב כשיגעון אנגלי נחמד, מייצגות ג'נטלמנים מלומדה.

השבוע הבינו ישראלים לנפש הבריטים. הם לא הפכו לג'נטלמנים, אבל מוג'האוויר הפך נושא עיקרי, וכמעט כל עיתון, בייחוד.

רבים הפסיקו לעבוד בכלל, או שהעמידו פני עובדים, כמעט כל תהליכי החיים האטום. הליכה ממושכת ברחוב הפכה מאמץ בלתי נסבל.

היה מכשיר אחד בארץ, שהיה בכוחו להפריד את דברי הרצל: מוג'האוויר. הוא לא היה קיים בימיו של חוזה המדינה.

המוגן הציל השבוע ישראלים רבים מייאוש. הוא איפשר עבודה במישרים ובמפעלים. כל עריו לא יכלו להתקיים השבוע מישפטים והצגות תיאטרון. אם לא היו ברובה יותר תאונות דרך כים, הרי זה תודות למוגנים, המתקנים כיום בהרבה אוטובוסים, מוניות ומכוניות פרטיות.

מה עושים? על רקע זה מוזר הפיגור במיזוג הארץ. עדיין יש דירות רבות ללא מיזוג. שהחיים בהן היו השבוע כגיהנום. עדיין יש מכוניות רבות, שאין בהן מיזוג אוויר. עדיין יש מקומות עבודה בלתי ממוזגים.

נדמה כי 100 וכמה שנים אחרי העליה הראשונה, וקרוב ל-40 שנה אחרי הקמת המדינה, עדיין לא התאימה המנטליות הישראלית את עצמה למציאות האקלימית בארץ. כפי שהתלוצץ מארק טוויין, ההומוריסט האמריקאי: "הכל מדברים על מוג'האוויר, אך איש אינו עושה דבר בעניין זה!" השבוע זה היה נכון גם בישראל - ארץ שגם מארק טוויין לא התלהב ממנה, כאשר ביקר בה.

הממשלה מילחמת הכלבים

לאנשים האחראיים משני הצדדים כואב הלב. לאיריאולוגים קל יותר. ואילו הלוליינים מגלגלים באוויר ברורים ציבעוניים.

קרב בין שני מטוסים כאוויר נקרא באנגלית "מילחמת כלבים". כך אפשר גם לכנות את הקרב על מטוס הכלביא. כמו שני כלבים, שאינם יכולים להרפות זה מזה, נאבקים חסידי המטוס ומתנגדיו, ושום סוף אינו נראה באופק. מבחינה מעשית, עומדים זה מול זה (המשך בעמוד 6)

במכה ימית אחת - שיגור טיל או פעולת הקומנדו הימי. מזה אז? לאמריקאים יש תוכנית מגוננת של תגובות. בין השאר, הפצצת ערי איראן, חיטול טילים איראניים, פגיעה במיתקנים צבאיים איראניים.

פעולה כזאת לא תביס את איראן. מדינה כמו איראן אי אפשר כלל להביס. כי הקנאות הדתית של העם מחסנת אותה מפני כל פגיעה. אין ערך לחייה אדם בעולם הזה.

צפויה התגובה ההפוכה: מהלומת הר כופרים האימפריאליסטיים, שליחי השטן הגדול, תחיל את איראן ותלכד אותה סביב ההנהגה.

את איראן יציף גל חדש של שינאה לארצות הברית. תחת למשוך את איראן לצידה, כפי שניסתה לעשות בעסקת הנשק האיראנית, תרחוף וושינגטון את איראן לזרועות הסובייטים.

לסובייטים יש שגרירות בטהראן, והם פעילים שם מאוד. השבוע נודע כי סגן שרי החוץ הסובייטי מנהל משאומתן לבניית מסילת-רכבת, שתוביל מברית המועצות עד למיפרץ. התקפה אמריקאית על איראן תחוק השפעה זו.

במיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

כמיקרה הטוב ביותר, תיוזם ברית-המועצות פעור לתיתיוך בין איראן ועיראק, ותזכה ביתרון פוליטי גדול באזור אסטרטגי חשוב זה. במיקרה הרע ביר תר עלולה ארצות-הברית למצוא את עצמה לפתע בעימות גלובלי עם ברית-המועצות.

אל תווד המלכות

לכאורה, זהו רעיון מטורף. לקחת את חיליהם האדיר ביותר בעולם. שנכנה למטרה אחרת לגמרי, ולהכניס אותו לבקבוק קטן הקרוי "המיפרץ הפרסי" - הרי זה מטורף. לעשות זאת בלי שום תוכנית פוליטית אסטרטגית, ללא מטרה מוגדרת - הרי זה מטורף עוד יותר.

זהו, על כן, התמונה הבסיסית של המילי-חמה: לאיראן יש יתרון ביבשה, לעיראק יש יתרון בים. לתוך המציאות הזאת, נכנס הליווייתן האמריקאי. אם הוא ימלא את משימתו, הוא יאבטח את הנפט של כוויית, בעלת-הברית של עיראק, ואילו עיראק יכולה להמשיך לפגוע בנפט האיראני.

כלומר: זוהי התערבות ישירה של ארצות-הברית לטובת עיראק נגד איראן. אם האיראנים יחליטו לשתוק ולא להגיב, הרי עשויים הסיכויים לנטות לרעתם. היתרון העיראקי יגבר, איראן לא תוכל להצטייד בנשק שהיא זקוקה לו, במקום או כמאוחר תצטרך איראן לעשות את אשר אינה רוצה לעשות: להסכים לשביתת-נשק ולהסדר, כפי שרוצה עיראק.

השאלה היא: מה יתרחש אם האיראנים לא יישבו בחיבוקי-ידיים? מטורפים, לא טיפשים. מטורפים, לא טיפשים! אחת: הם מטורפים, אבל הם לא טיפשים!

לוייתן בחנות חרסיה. ש הסבורים שזה הכל פרי תיכונם של כמה מוחות ערביים ו/או סובייטיים מתוחכמים. הפרובוקציה הראשונה באה מצד כוויית. כוויית היא בעלת-ברית של עיראק. הנפט שלה עובר דרך המיפרץ. איראן אמימת על הנפט. בצד לה פנתה כוויית אל ברית-המועצות, וזו סיפקה את התשובה. היא היתה מוכנה להוביל תחת דיגלה את הנפט הכווייתי.

מול אתגר זה, לא יכלו אנשיה-המאצ' בווינגטון לשבת בחיבוקי-ידיים. הם הציעו לספק דגלים אמריקאיים למיכליות של כוויית, ולהפקיד עליהן שמירה של חיליהם האמריקאי.

זה היה תסריט מן הסרטים - סרטים המתארים את פאר האימפריה במאה ה-19. אוניות-התותחים מופיעות, הדגל מתנופף בעליונות ברות, התותחים יורים, והי איש הלבן נוחר ניצחון נוסף על הפראים השחורים/החומים/הצהובים.

אלא שהמאה ה-19 חלפה לה, והמציאות של ימינו מורכבת יותר. והחיים אינם סרט, גם כשהנשיא הוא שחקן מהסרטים. יתכן שהכל נעשה כדי להוכיח שהנשיא הפגוע הוא עדיין פעיל ויעיל, ורווקא לגבי איראן. סיכר טיפשיית למעשה טיפשי.

כמו הפיל האגתי בחנות-החרסיה, כך התפרץ הליווייתן האמריקאי לתוך ימית עדינה ביותר. נראה כי התוצאות יהיו בהכרח עגומות - תהיה ההתפתחות כאשר תהיה.

התערבות לצד אחד

די לעמוד על האפשרויות יש לנתח את הרקע. מילחמת איראן-עיראק הגיעה ביבשה לידי קיפאון. אין זה תיקו גמור, כי לאיראן יש בוירת המילחמה יתרון ברור. אלא שיתרון זה אינו מספיק כדי להגשים את החלום האיראני ולהגיע לידי הכרעה צבאית.

קרני הדילמה

הצד השלילי ביותר של המיכצע מבחינה אמריקאית הוא שאין לארצות-הברית כל שליטה על ההתפתחות. ווינגטון עשתה דבר שלא ייעשה: היא הפכה את עצמה לכת-ערוכה של החלטות הוולת. ווינגטון היא בתי-ערוכה של עיראק, כי עיראק יכולה בכל עת להביא למשבר, די נכד שמטוסים עיראקיים יפציצו עכשיו אונייה הנושאת נפט איראני, או מיתקני-נפט איראניים, כדי שאיראן תגיב בהתיקפה על חיליהם האמריקאי. ארצות-הברית תצטרך להגיב, ותיכנס לעימות שלא רצתה בו כלל.

לעשות שרירים

ואכן, הם מסוגלים לכלכל את מעשיהם בתיחכום מפגיע וכחשכון קר. כך הם נוהגים גם הפעם. הם לא תקפו את חיליהם האמריקאי מייד. הם מסתפקים בפגיעות קטנות, בלתי-מוזוהות (כמו המוקש האלמוני שפגע במיכלית הכווייתית). מעבר לזה הם מתאפקים. התאפקות זו מוכה אותם באהרה רבה אצל בעלות-הברית של ארצות-הברית באירופה, הרואות את כל ההרפתקה בעין רעה. מכין כולו, רק צרפת תומכת בארצות-הברית. כל האחרות, וכיניהן בריטניה של תאצ'ר הפרראמריקאית, מתנגדות למיכצע.

אחרי תקופת-התאפקות, יכולה איראן להגיב באופן שבו אין כל סיכוי לנצח. NO-WIN SITUATION זה אמריקאית, והוא כל סיכוי לנצח.